

A SZEGEDI PARKOK FÁI ÉS CSERJÉI.

Bitó Mária

III. évf. biológia-kémia sz. II.

NÖVÉNYTANI INTÉZET

Egy várost nemcsak műemlékei, értékes szobrai, épületei teszik szépé, hanem izlésesen elrendezett parkjai, üde virágokkal és fákkal díszített utcái is nagyban hozzájárulnak a város képének a kialakításához. Szeged az ország nagy kulturcentrumai közé tartozik. A Szabadtéri Játékok idején sok külföldi és vidéki vendég keresi fel. Jó lenne megismertetni a város lakóival és vendégeivel a parkokban és az utcákon előforduló ritka fa- és cserjefajokat. Ezt elősegítenék a fákra helyezett táblák, amelyeken a fák magyar és a latin neve valamint a származása szerepelne. Szegeden sok a középiskolás, az egyetemen és a főiskolán több száz biológus és gyógyszerész hallgató van, akiknek szintén nagy segítséget jelentene a nevek felírása. Nem is beszélve azokról a középiskolásokról akik Szegedre jönnek kirándulni.

A szegedi parkok történetéről :

Széchenyi-tér.

Magyarország vidéki városainak terei közül a szegedi Széchenyi-tér a legnagyobb. Területe 50.087 m^2 . Bármely világvárosnak a becsületére válna. A Széchenyi-tér rendezése a Bach korszakban történt meg. A kocsimentén kétoldalt a gyalog sétautak készítését 1856-ban Gamperl a társadalom önkéntes adakozása alapján valósította meg. A Széchenyi tér a XVIII. század folyamán a régi vár melletti „Nagy piacból” alakult ki. Amíg a vár állott a katonai parancsnokság betiltotta a tér befásítását, nehogy a fák akadályozzák a szabad kilátást. A Széchenyi tér szép vadgesztenye fákat Gamperl polgármester ültette 1858-ban. A Széchenyi tér a mai alakját a XIX. század végén az árvíz után kapta. Szép platán fái, tiszafái, fenyői és Magnóliái

jó összhangban vannak a környező házakkal és a téren lévő szobrokkal.

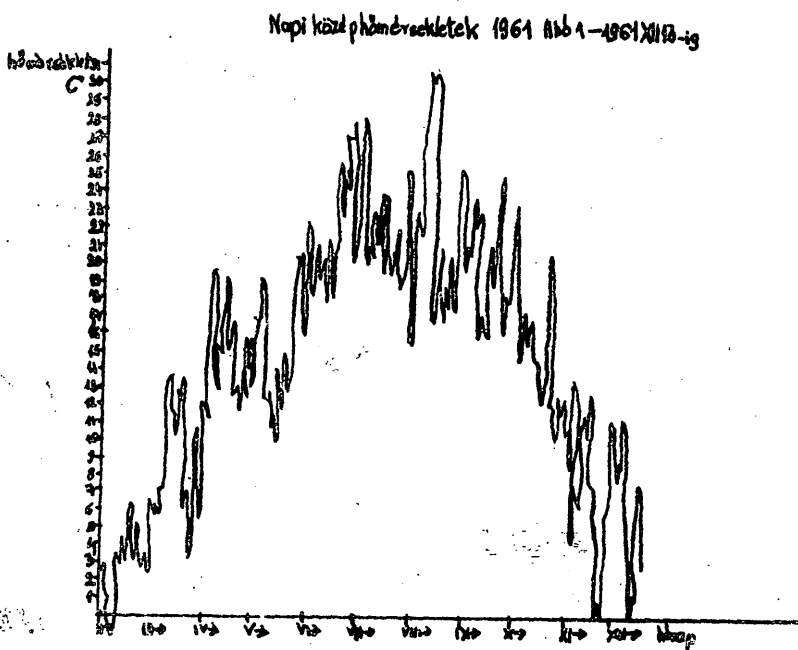
Dugonics-tér.

A Dugonics-téri fasorokat 1859-ben létesítették. A Dugonics-tér kifejező harmoniába olvadt az ősi fenyők koszorúzza Központi Egyetem épületével. A mai képét inkább a hársfái adják. Szép látványt nyújt a Központi Egyetem előtt lévő nagy simafenyő és az épület előtt lévő rózsák.

Ujszegedi Liget.

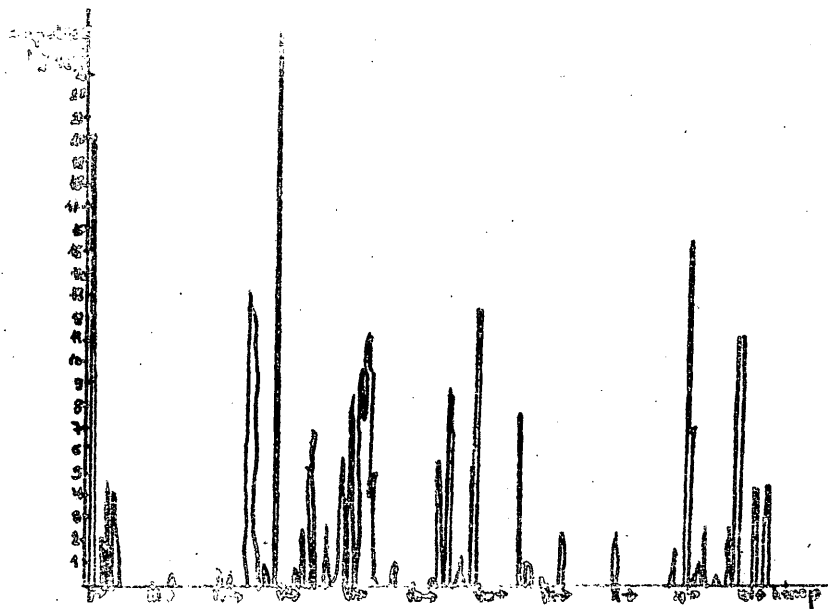
Szeged legnagyobb kiterjedésű parkjának az ujszegedi Ligetnek, vagy ahogyan régebben nevezték a Népker-t-nek az alapját 1853-ban vetették meg. Ott azelőtt óriási kubikgyödrök és mocsarak voltak. A parkosítást jó részt a katonaság segítségével végezték el. A Liget hosszú ideig az uralkodó osztály pihenését és a szórakozását szolgálta. Ma már a szocializmust építő ember jogos birtokába kerültek az árnyas padok, a virágos parkok.

Szegeden a Nagy körút és a Tiszapart által határolt területen lévő parkokon és utcákon előforduló fa- és cserjefajokat vizsgáltam. 1960 tele rövid volt és ez a fák korai virágzásában is megmutatkozott. A Széchenyi-téren a Magnoliák júliusban másodszor is hoztak virágot. Az 1961-es napi középhőmérsékletet az 1. ábra grafikonján tüntettem fel.

A csapadék eloszlását a 2. ábra grafikonja szemlélteti.

A csapadékeloszlás 1961 II hó - 1961 XII hó Big

2. ábra

Szeged fűmák és cserjéinek virágzási ideje 1961. ben.

Faj	virágzási idő :
<i>Taxus baccata</i> L. Tiszafa	III. 15
<i>Pinus strobus</i> L. Simafenyő	V. 2.
<i>Pinus nigra</i> Arn. fekete-fenyő	IV. 30
<i>Pinus silvestris</i> L. Erdei-fenyő	V. 8
<i>Picea pungens</i> Engelm. Ezüsfenyő	V. 22
<i>Picea excelsa</i> /Lam./ Lk. Lucfenyő	V. 1
<i>Juniperus sabina</i> L. Nehézszagú boróka	IV. 25.
<i>Juniperus virginiana</i> L. Virginiai boróka	IV. 23
<i>Carpinus betulus</i> L. Gyertyán	IV. 15.

Faj	virágzási idő
<i>Corylus avellana</i> L. Közönséges mogyoró	II. 9 II. 5
<i>Corylus colurna</i> L. Török mogyoró	II. 23 II. 2
<i>Betula pendula</i> Roth. Közönséges nyír	IV. 6
<i>Fagus silvatica</i> L. Bükk	IV. 10
<i>Quercus petraea</i> /Mattuschka/ Lieblein. Kocsántalan tölgy	IV. 16
<i>Quercus robur</i> L. Kocsános tölgy	IV. 30
<i>Juglans regia</i> L. Dió	IV. 3
<i>Populus tremula</i> L. Rezgő nyár	III. 21
<i>Populus italica</i> /Duroi/ Mönch. Jegenye nyár	III. 25
<i>Populus nigra</i> L. Fekete nyár	IV. 25
<i>Salix babylonica</i> L. Szomorú fűz	IV. 4.
<i>Morus alba</i> L. Selyem eperfa	IV. 13
<i>Morus nigra</i> L. Fekete eperfa	IV. 22
<i>Ulmus campestris</i> L. Mezei szil	III. 19
<i>Ulmus laevis</i> Pall. Vénic szil	III. 23
<i>Celtis occidentalis</i> L. Nyugati ostorfa	IV. 18
<i>Buxus arborescens</i> L. Télizöld puszpáng	III. 19
<i>Platanus acerifolia</i> /Ait./ Wild. Juharlevelű platán	IV. 5.
<i>Magnolia acuminata</i> L. Hegyeslevelű liliomfa	III. 25
<i>Liriodendron tulipifera</i> L. Tulipánfa	VI. 17
<i>Berberis vulgaris</i> L. Sóska	IV. 21
<i>Mahonia aquifolium</i> Nutt. Mahonia	IV. 9
<i>Philadelphus coronarius</i> L. Jezsámen /Jázmin/	V. 8
<i>Ribes aureum</i> Pursh. Arany ribiszke	IV. 20
<i>Spiraea van Houttei</i> Zabel. Közönséges gyöngyvessző	V. 10
<i>Cydonia oblonga</i> Mill. Birsk	V. 19
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq. Egybibés galagonya	IV. 26
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. var. <i>pissardi</i> /Carr./ Balley. Vérszilva	IV. 8

Faj :	virágzási idő
<i>Prunus persica</i> /L./ Batsch. Őszibarack	IV. 5
<i>Chaenomeles japonica</i> Lindl. Japánbirs	III. 23
<i>Caragana arborescens</i> Lam. Sárgaakác	V. 4
<i>Colutea arborescens</i> L. Pukkantó dudafürt	IV. 26
<i>Robinia pseudo-acacia</i> L. Fehérakác	V. 7
<i>Cercis siliquastrum</i> L. Judásfa	III. 24
<i>Gleditsia triacanthos</i> L. Lepényfa	V. 16
<i>Eleagnus angustifolia</i> L. Keskenylevelű ezüstfa	V. 21
<i>Hibiscus syriacus</i> L. Török rózsza	VI. 3
<i>Tilia cordata</i> Mill. Kislevelű hárs	V. 30
<i>Tilia patyphyllos</i> Scop. Nagylevelű hárs	VI. 14
<i>Tilia argentea</i> Desf. Ezüst hárs	VI. 17
<i>Ptelea trifoliata</i> L. Alásfa	VI. 2
<i>Koelreuteria paniculata</i> Laxm. Csörgőfa	V. 27
<i>Acer campestre</i> L. Mezei juhar	IV. 4
<i>Acer ginnala</i> Maxim	IV. 1
<i>Acer negundo</i> L. Kőrislelevelű juhar	III. 27
<i>Acer pseudoplatanus</i> L. Hegyi juhar	IV. 14
<i>Euonimus europaeus</i> L. Csikos kecskerágó	IV. 30
<i>Aesculus hippocastanum</i> L. Fehérvirágú vadgesztenye	IV. 12
<i>Aesculus pavia</i> L. Pirosvirágú vadgesztenye	IV. 14
<i>Parthenocissus tricuspidata</i> L. Japánborostyánszőlő	VI. 7
<i>Cornus alba</i> L. Fehér som	V. 7
<i>Catalpa bignonioides</i> L. Közönséges szivarfa	V. 22
<i>Fraxinus ornus</i> L. Virágos kőris	IV. 3
<i>Syringa vulgaris</i> L. Közönséges orgona	IV. 20
<i>Forsythia suspensa</i> Vahl. Bokoló aranyfa	III. 27
<i>Ligustrum vulgare</i> L. Közönséges fagyal	V. 8
<i>Sambucus nigra</i> L. Fekete bodza	V. 7
<i>Viburnum lantana</i> L. Ostormenta	III. 21

Faj :	virágzási idő :
<i>Lonicera tatarica</i> L. Tatár lonc	IV. 19
<i>Symphoricarpus rivularis</i> Suksdorf. Hóbogyó	VII. 22
<i>Tamarix tetanara</i> Pall. Kerti tamariska	IV. 29
<i>Frangula alnus</i> Mill. Kutyabenge	V. 22.

I r o d a l o m.

- Kiss, F.- Tonelli, S.- Szigethy, V. 1927, Szeged
 Budapest: Magyar Városok Monográfiája Kiadóhivatala.
- Reizner, J. 1896-1899, Szeged története I-IV. Szeged. Engel-nyomda
- Varga, F. 1887. Szeged város története. Szeged
- Györffy, I. : 1928. Phytophoenologia Szegediensis anni 1928. Szeged
 Szeged Városi Nyomda és Könyvkiadó.